	Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв

	КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Практикум з музично-виконавської діяльності: у т. ч. творчий колектив (за фаховим спрямуванням).
Рівень вищої освіти: перший /бакалаврський/ рівень
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: 025 Музичне мистецтво
Назва освітньо-професійної програми: Інструментально-оркестрове мистецтво
Сторінка курсу в Moodle: https://moodle.mfknukim.mk.ua/course/view.php?id=804
Рік навчання: III семестр V, VI
Викладач: Шеремет В. В. (практичні, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Практикум з музично-виконавської діяльності: у т. ч. творчий колектив (за фаховим спрямуванням)». є вибірковою освітньою компонентою навчального плану як вибіркова складова, що дає можливість створити індивідуальну освітню траєкторію.

Після вибору ця дисципліна стає для студента обов'язковою та спрямована на підготовку та спрямована на реальне втілення у професійну майстерність знань, умінь та навичок, які були накопичені під час навчальної роботи з фаху.

Мета: формування та розвиток навичок придбання нових знань, готовності застосовувати їх для вирішення професійних задач, отримання опиту планування та організації робочого часу. «Практикум з музично-виконавської діяльності: у т. ч. творчий колектив (за фаховим спрямуванням).» полягає у розвитку практичних навичок роботи в творчому колективі, отриманні знань різноманітних методів та форм репетиційної, організаційної та виховної роботи, формуванні у студентів творчого ставлення до фаху під час безпосередньої роботи з колективами.

Завдання курсу:

- забезпечити теоретичну і методичну підготовку студентів до музичної роботи;
- накопичити музичний матеріал (інструментальні твори) для проведення різноманітних форм навчальної та поза навчальної діяльності;
- розвивати технічно-виконавські навички студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та

спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю тощо);

– удосконалення й розвиток інтерпретаторських умінь студентів.

Предметом дисципліни є перехід студента до практичного виконання завдань навчального процесу в умовах конкуренції на ринку праці. Втілення професійних якостей під час роботи в реальних умовах.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
6	180	94	66	залік

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	К-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінка (бали)
Тема 1.1. Репертуар оркестру народних інструментів. Джерела його формування. Оркестр народних інструментів – колектив виконавців на народних інструментах, які застосовуються в автентичному або реконструйованому вигляді та історично побутують у культурі певного етносу. Принцип організації оркестру народних інструментів пов'язаний з національними особливостями музичної культури даного народу та рівнем її розвитку. Народний оркестр, на відміну від симфонічного чи духового, не є інтернаціональним, єдиним і постійним щодо інструментарію, оскільки формується переважно за національними ознаками. У ньому використовуються музичні інструменти, які та чи інша нація вважає невід'ємною частиною своєї духовної культури, своїми національними музичними інструментами.	4	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

Тема 1.2. Інтонаційні основи музичного мистецтва. Система виконавських музичних засобів: артикуляція, фразування, побудова музичної форми. Музична форма – це цілісна, організована система виражальних засобів музики (мелодія, ритм, гармонія, тембр тощо), що сприяє втіленню в творі емоційно-образного змісту, побудова й структура музичного твору, співвідношення його частин. Основними елементами музичної форми є мотив, фраза, речення, період. Різні способи зіставлення і розвитку елементів музичної форми зумовлюють появу різноманітних утворень – двочастинної, тричастинної, сонатної, варіаційної, куплетної, циклічної, вільної та ін. музичної форми. Взаємовплив та єдність змісту і форми музичного твору – одночасно головна умова та ознака його художньої цінності. Поняття музичної форми має два нерозривно пов'язаних між собою значень: широке, загально-естетичне і вузьке – спеціальне, технологічне. У широкому сенсі форма є художньо організованим втіленням ідейно–образного змісту в специфічних музичних засобах. Компонентами музичної форми в такому значенні є не тільки структура цілого твору і його частин, але і фактура (мелодика та ритм в їх поєднанні), темброві і регістрові засоби, динамічні відтінки, темпи та їх зміни тощо.	4	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
Тема 1.3. Репертуар народного оркестру. Джерела його формування. Робота над втіленням художнього змісту. Репертуар є найважливішим засобом підвищення творчого потенціалу оркестру, формування високого художнього смаку, виховання культури звуку оркестрантів. Добираючи твори для виконання, керівник вирішує завдання не тільки навчальнотворчі, а й художньо-виконавські. Основні принципи добору репертуару: а) врахування статусу і типу оркестру (його навчально-педагогічна або художньо-виконавська спрямованість); б) художній рівень репертуару (співвідношення кращих художніх	4	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування,	100

зразків класичної та сучасної популярної музики); в) відповідність партитур музичних творів інструментальному складові оркестру (можливість коригування партитур); г) відповідність репертуару технічному і художньо-виконавському рівню оркестру. У процесі обдумування репертуару керівник повинен послуговуватися такими правилами: 1) кожен колектив має притаманні тільки йому технічні та художні можливості; 2) інтерес до твору є істотним чинником його швидкого засвоєння. Таким чином, п'єси для виконання мусять мати художню цінність, відповідати можливостям колективу, а також викликати зацікавленість оркестрантів у роботі над ними. Важливо, щоб колектив мав у своєму репертуарі п'єси, які можна було б виконувати для різної аудиторії, на певних мистецьких заходах. Тому необхідно включати до репертуару твори європейських та українських композиторів, перекладення й обробки народної музики.			вирішення завдань	
Тема 1.4. Громкісна динаміка і тембр як засоби виконавської виразності однотембрових інструментів. Динаміка – одна зі сторін організації музики, тісно пов'язана з силою звучання, дією різних акустичних компонентів. Поняття музичної динаміки включає в себе не тільки ступінь гучності звучання, але і поступові та раптові її зміни. Основні позначення динаміки: f (forte – форте) – голосно, сильно; p (piano – піано) – тихо, слабо; mf (mezzo-forte – меццо-форте) – помірно голосно; mp (mezzo-piano – меццо-піано) – помірно тихо; crescendo (крещендо) – поступове зростання сили звучання; diminuendo (димінуендо) – поступове послаблення сили звучання. Зростання гучності пов'язано з підйомом інтенсивності почуття, що передається в музиці. Зміна динаміки може викликати – відповідно характеру музики – й зображальні асоціації: посилення звучання – як ознака наближення, послаблення – як ознака	4	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

віддалення. Особлива виразна роль у раптових змін сили звука. Вони за звичаєм пов'язані або з показом різних сторін музичного образу, або з зіставленням різних образів. Динаміка є важливим виражальним засобом, здатним впливати на сприймання музики, викликати у слухачів різноманітні асоціації. Використання динаміки зумовлюється змістом і характером музики, особливостями її структури і стилю. Логіка співвідношення музичних звучань – одна з основних умов художнього виконання. Цілісний аналіз твору обов'язково враховує рівень гучності в різних частинах і всі його зміни – плавні й раптові.				
Тема 1.5. Репертуар дитячого оркестру народних інструменттів. Джерела його формування. Основні принципи добору репертуару: а) врахування статусу і типу оркестру (його навчально-педагогічна або художньо-виконавська спрямованість); б) художній рівень репертуару (співвідношення кращих художніх зразків класичної та сучасної популярної музики); в) відповідність партитур музичних творів інструментальному складові оркестру (можливість коригування партитур); г) відповідність репертуару технічному і художньо-виконавському рівню оркестру. У процесі обдумування репертуару керівник повинен послуговуватися такими правилами: 1) кожен колектив має притаманні тільки йому технічні та художні можливості; 2) інтерес до твору є істотним чинником його швидкого засвоєння.	4	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

Тема 1.6. Виконавський темп і ритм. Агогіка, її історичні типи, роль агогіки в побудові музичної форми. Просторові умови, в яких існують жанри, також істотно впливають на фактуру. Найважливіший об'єкт аналізу музичного твору – часова сторона музичного цілого. В ній містяться найсильніші засоби виразності художнього змісту: Темп – швидкість розгортання музичної тканини твору, виражена кількістю метричних долей в процесі виконання музики за одиницю часу. Точний розмір темпу визначається за допомогою метронома, а основний темп записується, як правило, спеціальними італійськими термінами. Назви темпу також визначають характер руху (allegro, vivo, vivace, adagio, largo, moderato, andante і т.д.). Середні, помірні темпи: andante, moderato - відносно нейтральні і в них йде музика достатньо різна за своїм настроєм. Повільні темпи: adagio, largo, lento – притаманні музиці, що виражає стан повного спокою, нерухомості, глибокий сум, суворі піднесені емоції. Швидкі темпи: allegro, vivo, vivace, presto – передають стрімкий рух, життєрадісний настрій, кипучу енергію. Але в швидкому темпі буває втілено й збентеження, сум'яття, драматизм. Серед словесних вказівок є позначення змін темпу: поступове уповільнення – rallentando, ritartando; прискорення - accelerando, stringendo. В джазовій музиці застосовуються терміни англійською мовою: fast – швидко, medium – помірно, slow – повільно, double time – вдвічі швидше, half time – вдвічі повільніше. Протягом усієї джазової п'єси звичайно витримується єдиний проголошений темп. Ритм – явище складне і багатогранне. Як взаємообумовлене співвідношення в часі і просторі, ритм по-різному виявляється в різних сферах життя і видах мистецтва.	6	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	2	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

Ритм – це співвідношення музичних тривалостей або інших музичних елементів, їх часова організація. Засобом вимірювання ритму є метр. Метр – це система організації музичного ритму, що виявляється в упорядкуванні чергування сильних і слабких долей. Таким чином, метр – це співвідношення музично-часових акцентів. Метр є важливим засобом організації музичної мови і має величезне виражальне значення. Залежно від структури, метр буває : простим – дводольним, тридольним, де акцент припадає на першу долю; складним – чотиридольним, шестидольним, дев'ятидольним, дванадцятидольним, що складається з однорідних простих метричних груп, з акцентом на першій долі кожної групи; мішаним – п'ятидольним, семидольним, що складається з неоднорідних метричних груп, з акцентом на першій долі кожної групи. Метр виражається метричним тактовим розміром, позначається дробом, чисельник якого показує кількість долей в такті, а знаменник – ритмічне значення долі, тривалість її звучання в одиницях сучасної нотації (2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 12/8, 5/4). Метроритм – спосіб організації всієї часової природи музики.				
Тема 1.7. Стильові особливості інструментального виконавства. Жанрові особливості та форми сучасного народного музичного виконавства. Народно-інструментальне мистецтво України є величезним духовним скарбом, надбанням багатьох поколінь, яке ґрунтується на принципах міжетнічного взаємозбагачення, взаємодоповнення і взаємоєв'язку. У кінці XIX – початку XXI століть в практиці традиційного т академічного ансамблево-оркестрового виконавства України відбулися значні еволюційні процеси, які стали об'єктом дослідження низки відомих дослідників інструментознавців.	6	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	2	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

Тема 1.8. Робота над втіленням художнього змісту. Художній образ. Після проведеного аналізу, у ході якого скрупульозно вивчено всі деталі партитури, можна переходити до останнього етапу роботи – інтерпретації п'єси, створення її художньо-виконавської «канви». Напрямок руху у роботі над партитурою відбувається наступним чином: від загального до конкретного, з поверненням на більш якісний рівень, до загального. Цілком природно, що в процесі поглибленої, детальної роботи над твором виникають нові ідеї, думки, які певним чином можуть змінити первісний виконавський план.	6	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	2	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
Тема 1.9. Концертна діяльність народного оркестру. Режисура концертів. Особливості інструментального супроводу. Виконавська концертна практика забезпечує процес адаптації творчого досвіду студентів в умовах майбутньої професійної діяльності, закріплення набутих умінь і навичок, становлення особистої виконавської майстерності. Завершує репетиційну роботу генеральна репетиція. Її організація має свої особливості, зумовлені тим, що вона є репетицією як такою, але в той же час містить усі ознаки концертного виступу. Генеральна репетиція є підсумковою для певного етапу роботи колективу, і тому на ній вирішуються такі завдання: психологічна підготовка учасників до концерту, остаточна перевірка програми, максимально точне, чисте і художньо визначене програвання кожної п'єси тощо. Оскільки «концертне» виконання є тут домінуючим, то керівнику важливо психологічно підготувати оркестрантів до майбутнього виступу і остаточно перевірити готовність усієї програми. Важливо зіграти всі п'єси, призначені для концертного виступу, без зупинки від початку до кінця, дати відчути оркестрантам усю програму в цілому, її звучання і черговість п'єс – тим самим рівномірно розподілити сили й емоційне напруження на весь виступ. У результаті такого програвання у	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	4	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

виконавців складається цілісне художнє враження. Для початкового етапу роботи з оркестром народних інструментів найкраще підходять неважкі п’єси, мелодійні народні пісні та марші й танці в легкій обробці. Таким вимогам відповідають партитури, які подані у другому розділі посібника: «марш богдана хмельницького» я. Орлова, «мелодія» м. Скорика, українська народна (лемківська) пісня «ой верше мій, верше», «черемшина» сл. М. Юрійчука, муз. В. Михайлюка.				
Тема 1.10. Концертна діяльність камерного оркестру. Режисура концертів. Особливості інструментального супроводу в камерному оркестрі. На генеральній репетиції не потрібно робити часті зупинки. Помилки і неточності, які виявилися, все ж таки повинні бути усунені і для цього необхідно залишити резервний час. Іноді, особливо у випадках підготовки великої, концертної програми, завершальний період роботи можна спланувати таким чином, щоб три останні репетиції виділити в самостійний блок. Перша репетиція – чорнове виконання програми. Вона дає загальну картину готовності оркестру до виступу і виявляє слабкі сторони виконання програми. Друга репетиція потрібна для остаточного усунення всіх помилок. Перед тим, як приступати до роботи, керівнику потрібно проаналізувати попередню репетицію і з’ясувати причини помилок. Третя репетиція – концертне виконання програми. Це своєрідне підбиття підсумків усієї підготовчої роботи. Репетиція повинна бути короткою і не стомлювати оркестрантів. Керівнику слід рівномірно розподілити сили оркестру й уникати великої емоційної віддачі виконавців. Духовні і фізичні сили оркестрантів потрібно зберегти для концерту. Генеральну репетицію бажано проводити там, де відбудеться виступ колективу. Диригент і оркестр повинні звикнути до умов залу і, проводячи необхідну в даному випадку коректну репетицію, домогтися звичних	6	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	6	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

динамічних співвідношень ансамблевого звучання. Керівник і оркестр до будьякого виступу повинні ставитися з почуттям великої відповідальності і розглядати концерт як важливу подію у своєму творчому житті. У репертуарі будь-якого оркестру є твори з солістами – вокалістами та інструменталістами. Робота над акомпанементом має свої специфічні особливості, тому необхідно визначити ці особливості і з'ясувати способи рішень типових проблем акомпанементу.				
Тема 2.1. Практичне ознайомлення із різностильовим репертуаром в оркестрі Опанування навичок гри різностильової музики, закріплення характерних рис та стильових особливостей музики. Засоби виразності властиві тому або іншому стилю. Доцільність використання того або іншого прийому гри в кожному стилі. Уміння користуватися тембрами певного інструменту, динамічною палітрою у пристосуванні до конкретного стилю. Удосконалення виконання штрихів, метроритмічних побудов у різностильовій музиці.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
Тема 2.2. Закріплення навичок виконання музики різних фактурних типів, знайомство із мішаною фактурою. Узагальнення знань фактури та її типів, знайомство з мішаною фактурою в оркестровому виконавстві. Закономірності вибору технічних та виражальних засобів при виконанні різних типів фактури, можливі функції інструментів. Слухова увага під час зміни однієї фактурної функції на іншу. Аналіз характеру звучання партій інструменту чи групи, для збереження всебічного ансамблю. Прийоми ущільнення чи розрідження фактури творів в оркестровому звучанні. Вивчення партій творів із мішаною фактурою.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100

Тема 2.3. Оркестровий акомпанемент. Опанування навичок гри із солістами. Опанувати навички оркестрового супроводу солісту інструменталісту або вокалісту, засвоїти основні правила акомпанементу. Роль сольної та акомпануючої партії в оркестрі. Контроль темпового та ритмічного ансамблю в групі. Корекція динаміки конкретних партій у відповідності до партії соліста та завдань оркестру. Акомпанемент солісту-вокалісту та солісту – інструменталісту. Засоби музичної виразності, які не підкреслюють партію акомпанементу, а підпорядковують її сольній партії.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
Тема 2.4. Застосування агогіки в оркестровому виконавстві. Здобуття навичок використання агогічних відхилень в процесі оркестрового виконавства. Колективна творча робота над змінами темпу в процесі звучання музичного твору. Активна співпраця в оркестрових групах по досягненню єдності темпової організації музики. Вміння розподіляти увагу на роботу диригента та аналіз звучання оркестрової групи в моментах змінення темпів. Робота над партіями, які потребують роботи над темповими відхиленнями.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
Тема 2.5. Проблема тембру в оркестрі. Практичне опанування єдності тембру в групах. Єдність тембру, як виражальна можливість оркестрової групи та однотембрових оркестрів. Опанування навичок наближення тембрів. Якість звуковидобування на конкретних інструментах. Використання засобів пом'якшення, злиття тембру та його виділення, відповідно музичного образу творів. Єдність тембру в середині оркестрових груп. Навички уподібнення тембру однієї групи до іншої, за необхідністю, або при відповідності фактурних функцій.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування,	100

			тезування, анотування, вирішення завдань	
Тема 2.6. Робота над втіленням художнього задуму творів концертної програми. Удосконалення виконавської майстерності кожного оркестранта. Опанування робочого та концертного репертуару оркестру, усвідомлення художнього змісту творів та значення кожної партії у музичній тканині. Розуміння творчих задач та намірів диригента оркестру, інтерпретації змісту творів. Робота над метроритмічною будовою партій. Значення партій в оркестровій фактурі. Дотримання авторських позначок в оркестровій партії (штрихи, динаміка, позначення темпу). Узгоджувати в технічно-художніх намірів оркестрової групи щодо виконання оркестрових партій.	10	практичне	Розвиток технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю)	100
	5	самостійна	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, вирішення завдань	100
	180		Всього: 100*0,25	25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Практичне завдання	75
			Загальний підсумок	100

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп’ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний,підсумковий контроль).

Програмне забезпечення Microsoft Word, Microsoft Power Point, Sibelius, Sound Forge PRO, FL Studio, Finale 2014.5 для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безбородова, Л. А. Дирижирование : учеб. пособие / Л. А. Безбородова. – Москва : Просвещение, 2000. – 159 с.
2. Брояко Н. Б. Теорія і практика бандурного виконавства : навч. посібник / Н. Б. Брояко. – Київ : Ліра-К, 2017. – 196 с.
3. Велиахметова А. Н. Практические основы хорового дирижирования. Практические основы чтения хоровых партитур : конспект лекций / А. Н. Велиахметова. – Казань : КФУ, 2014. – 161 с.
4. Вертков К. А. Русские народные музыкальные инструменты / К. А. Вертков. – Москва : Музыка, 2002.
5. Давидов, М. А. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник / М. А. Давидов. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 400 с.
6. Давидов, М. А. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа) : підручник / М. А. Давидов ; М-во культури і туризму України [та ін.]. – 2-е вид. допов. випр. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2010. – 592 с.
7. Демчишин М. С. Методика музичного аналізу вокально-хорових творів : навч. посібник / М. С. Демчишин. – Київ : ІЗМН, 2016. – 132 с.
8. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики / Л. Б. Дмитриев. – Москва : Музыка, 2010. – 368 с.
9. Дорофєєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики : монографія / В. Ю. Дорофєєва ; МОН України [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2017. – 188 с.
10. Живов В. Л. Хоровое исполнительство. Теория. Методика. Практика : учеб. пособие / В. Л. Живов. – Москва : Владос, 2013. – 272 с.
11. Іваниш А. А. Аранжування та перекладення для капели бандуристів : навч. практикум Вип. 1 / А. А. Іваниш ; МОН України [та ін.]. – Київ : Ліра К, 2017. – 164 с.
12. Казачков, С. А. От урока к концерту / С. А. Казачков. – Казань : Казанский университет, 1990. – 343 с.
13. Карпун, А. Л. Керівництво гуртами українського народного співу : навч.-метод. посібник / А. Л. Карпун ; М-во культури і мистецтв України, КНУКіМ. – Київ : Духовне оздоровлення, 2001. – 614 с.
14. Коломоєць, О. М. Хорознавство : навч. посібник / О. М. Коломоєць. – Київ : Либідь, 2001. – 168 с.
15. Кучерук В. Ф. Грає оркестр українських народних інструментів : навч. метод. посібник / В. Ф. Кучерук ; ВДУ імені Лесі Українки. – Луцьк, 2015. – 258 с.
16. Кучерук В. Ф. Оркестровий клас: навч. посібник / В. Ф. Кучерук, Н. П. Кучерук, О. М. Олексюк ; ВДУ імені Лесі Українки. – Луцьк, 2010. – 30 с.
17. Кучерук Н. П. Інструментальні ансамблі для ладкової кобзи у супроводі бандури, ансамблю бандур : навч.-метод. посібник / Н. П. Кучерук, М. П. Сточанська. – Луцьк, 2005. – 141с.

18. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посібник з основ вокальної майстерності / Я. С. Кушка. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2018. – 288 с.
19. Лебедєв, В. К. Використання народних музичних інструментів у загальноосвітній школі : навч.-метод. посібник / В. К Лебедєв. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 112 с.
20. Малько Н.А. Основы техники дирижирования / Н. А. Малько. – Спб. : Композитор, 2015. – 252 с.
21. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі / А. Ц. Мархлевський. – Київ : Муз. Україна, 2009. – 96 с.
22. Маталаев Л. Основы техники дирижирования / Л. Маталаев. – Киев, 2005. – 208 с.
23. Михайленко Н. П. Методика преподавания игры на шестиструнной гитаре / Н. П. Михайленко ; М-во культуры и искусств Украины [и др.]. – Киев : Книга, 2003. – 248 с.
24. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія : [навч. посібник] / Н. С. Можайкіна. – Київ : Ліра-К, 2016. – 215 с.
25. Музичне мистецтво України (питання історії, питання педагогіки, питання виконавства, музичне мистецтво в творчих персоналіях) : колективна монографія / заг. ред. Н. М. Кречко. – Київ : Ліра -К, 20020. – 204 с.
26. Олексюк О. М. Методика викладання гри на народних інструментах : навч. посібник / О. М. Олексюк ; М-во культури і мистецтв України, КНУКіМ. – Київ : ДАККіМ, 2004. – 135 с.
27. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К. Ольхов. – Спб., 2017.
28. Осеннева М. С. Хоровой класс и практическая работа с хором : учеб. пособие / М. С. Осеннева, В. А. Самарин. – Москва : Академия, 2013. – 192 с.
29. Поляков, О. И. Язык дирижирования / О. И. Поляков. – Київ : Музична Україна, 2007. – 95 с.
30. Роговська, Є. В. Оркестр народних інструментів : навч.-метод. посібник / Є. В. Роговська, В. В. Рутецький ; М-во освіти і науки України [та ін.]. – Житомир, 2014. – 220 с.
31. Сідлецька, Т. І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України [Текст] : навч. посібник Ч. 1. / Т. І. Сідлецька ; М-во освіти науки, молоді та спорту України [та ін.]. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 122 с.
32. Скопцова О. М. Народне багатоголосся як стильова ознака фольклорного виконавства / О. М. Скопцова // Вісник КНУКіМ : зб. наук. праць / КНУКІМ. – Київ : КНУКІМ, 2005. – Вип. 12. – С. 133-139.
33. Скопцова О. М. Народно-хорове виконавство в контексті сучасної української культури / О. М. Скопцова, О. О. Рубаха // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць / КНУКіМ. – Київ, 2003. – Вип. 8. – С.102 – 109.
34. Сточанська М. П. Вокальні ансамблі у супроводі бандур. (перекладення, аранжування, обробка) : навч.-метод. посібник / М. П. Сточанська ; ВДУ

ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2015. – 272 с.
35. Сточанська М. П. З Різдвом Христовим віншуємо щиро! Збірник ансамблевих партитур (обробка) творів із репертуару тріо бандуристок «Дивоструни» / М. П. Сточанська ; ВДУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – 100 с.
36. Сточанська М. П. Земле, моя земле, я люблю тебе (ансамбль бандуристів) : навч.-репертуарний посібник / М. П. Сточанська ; ВДУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2019. – 264 с.
37. Сточанська М. П. Лесі Українці: Збірник ансамблевих партитур (перекладення, аранжування, обробка) творів із репертуару тріо бандуристок «Дивоструни» / М. П. Сточанська ; ВДУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – 132 с.
38. Сточанська М. П. Пахнуть роси тишею: Збірник ансамблевих партитур (аранжування, обробка) творів із репертуару тріо бандуристок «Дивоструни» / М. П. Сточанська ; ВДУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – 158 с.
39. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу / Г. Хоткевич. – Харків, 2018. – 512 с.
40. Черкаський, Л. М. Українські народні музичні інструменти / Л. М. Черкаський. – Київ : Техніка, 2003. – 264 с.

Допоміжна

1. Актуальні аспекти сучасного українського музичного мистецтва : колективна монографія / ред.- упоряд. В. В. Сінельникова [та ін.] ; Київ. ун-т культури, кафедра музичного мистецтва. – Київ : Ліра-К, 2017. – 211 с.
2. Берлиоз Г. Большой трактат о современной инструментовке и оркестровке / Г. Берлиоз. – Москва : Музыка, 2009.
3. Блок В. Оркестр русских народных инструментов / В. Блок. – Москва : Музыка, 2006.
4. Бродський Г. Л. Оркестровий класс: навчально-методичний посібник / Г. Л. Бродський, О. Б. Горбенко, С. О. Сметана. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. Винниченка, 2016. – 328 с.
5. Вертков К. А. Русские народные музыкальные инструменты. – Москва : Музыка, 2002.
6. Гаранян Г. А. Основы эстрадной и джазовой аранжировки / Г. А. Гаранян – Москва : Музыка, 2010. – 256 с.
7. Гобдич М. М. Хоровий клас (творчий колектив) : метод. вказівки з виконання практ. занять / М. М. Гобдич, Н. О. Якобенчук, І. Є. Лебедкіна ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Фак. муз. мистецтва, Каф. академ. хорового та інструментал. мистецтва. – Київ : Ліра-К, 2017. – 42 с.
8. Иванов-Радкевич А. Пособие для начинающих дирижеров / А. Иванов-Радкевич. – Москва, Музыка, 2009.

9. Ільченко О. Методичні рекомендації роботи з самодіяльним оркестром народних інструментів / О. Ільченко. – Київ, 2006.
10. Кушнир Н. Советы руководителям самодеятельных оркестров народных инструментов в работе с оркестром в первый год обучения / Н. Кушнир. – Москва : Музыка, 2009.
11. Лісецький С. Й. Хоровий диригент Семен Дорогий С. Й. Лісецький. – Київ, 2004.
12. Люш Д. В. Развитие и сохранение певческого голоса / Д. В. Люш. – Київ : Муз. Україна, 2008. – 144 с.
13. Романовский Н. В. Хоровой словарь / Н. В. Романовский – Москва : Музыка, 2014. – 230с.
14. Самарин В. А. Хороведение и хоровая аранжировка : учеб. пособие / В. А. Самарин. – Москва : Академия, 2012. – 352 с.
15. Сіненко О. О. Аналіз музичних творів : практикум / О. О. Сіненко ; КНУКіМ. – Київ : Ліра-К, 2017. – 112 с.
16. Тилес Б. Дирижер в оперном театре / Б. Тилес. – Спб. : Музыка, 1999.
17. Українська народно-оркестрова література : (навч. посібник). – Київ, 1998.
18. Українські джазові стандарти [Ноти] = Ukrainian jazz standarts : зб. джаз. п'єс / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; уклад. та заг. ред. І. М. Закус. – Київ : Ліра-К, 2017. – 98 с.
19. Федотов А. Методика обучения игре на духовых инструментах / А. Федотов. – Москва, 1989.
20. Хоткевич Г. М. Бандура та її конструкція / Г. М. Хоткевич ; заг. ред., комент. та передм. В. Мішалова ; Фонд нац.-культ. ініціатив ім. Г. Хоткевича, Фундація українозн. студій в Австралії. – Торонто : Х., 2010. – 291 с. : нот. іл.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Гладких А. В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах [Електронний ресурс] / А. В. Гладких. – Режим доступу : https://nk.in.ua/pdf/330r.pdf . – Назва з екрана.
2. Колесса М. Основи техніки диригування [Електронний ресурс] / М. Колесса. – Режим доступу : https://chtyvo.org.ua/authors/Kolessa_Mykola/Osnovy_tekhniky_dyryhuvannia/. – Назва з екрана.
3. Коржавих І. М. Сутність художньої техніки диригування [Електронний ресурс] / І. М. Коржавих, Л. В. Юришева. – Режим доступу : https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/9253 . – Назва з екрана.
4. Ляшко М. П. Мистецтво диригування як феномен музичної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://xne1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/scientific_conference/75/1/75-01_35-44.pdf. – Назва з екрана.

5. Роговська Є. В. Оркестр народних інструментів [Електронний ресурс] / Є. В. Роговська, В. В. Рутецький. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/20656/1/Rogovska.pdf. – Назва з екрана.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Практикум з музично-виконавської діяльності: у т. ч. творчий колектив (оркестровий клас), диригування». передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Самостійна робота є фактором, який сприяє швидкому й ефективнішому проходженню дуальної освіти і має на меті:

- Дидактичне призначення: самостійності роботи по придбанню нових знань та їх використанню; повторенню та перевірці знань, вмінь та навичок.
- Рівень пізнавальної активності: відтворюючи самостійні роботи за зразком; реконструктивно-варіативні самостійні роботи; евристичні самостійні роботи; творчі самостійні роботи.
- Рівень пізнавальної активності: репродуктивні самостійні роботи; творчі роботи;
- Пізнавальна активність: самостійні роботи пізнавально-пошукового типу; творчого типу; пізнавально-практичного типу.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ
	присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за присутність на заняттях максимальна оцінка складає не більше 5 балів і враховується при оцінці за практичну чи самостійну роботу з відповідної теми
	активність студента під час аудиторних занять (аналіз музичних творів різних жанрів та стилів, підбір концертного репертуару)	за активність студента під час аудиторних занять максимальна оцінка складає 100 балів, що у кінці навчального семестру множаться на коефіцієнт 0,25
РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ	Контрольна робота 1 (складається у кожному півріччі) Практичне завдання	максимальна оцінка складає 100 балів, виставляться у поточну щотижневу відомість накопичених балів
	Контрольна робота 2. (складається у кожному півріччі) Практичне завдання	максимальна оцінка складає 100 балів, виставляться у поточну щотижневу відомість накопичених балів
	Всього: 100 *0,25	25 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік Практичне завдання	75 балів
	Загальна оцінка: Загальна оцінка:75+25	100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<table>
<tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr>
<tr><th>для іспиту, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr>
<tr><td>90–100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>84–89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>74–83</td><td>C</td></tr>
<tr><td>66–73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>61–65</td><td>E</td></tr>
<tr><td>21–60</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0–20</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

Розробник силабусу
навчальної дисципліни Шеремет В. В.

Завідувач кафедри Піхтар О. А.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри музичного мистецтва
від 25 травня 2020 р.,
протокол № 13